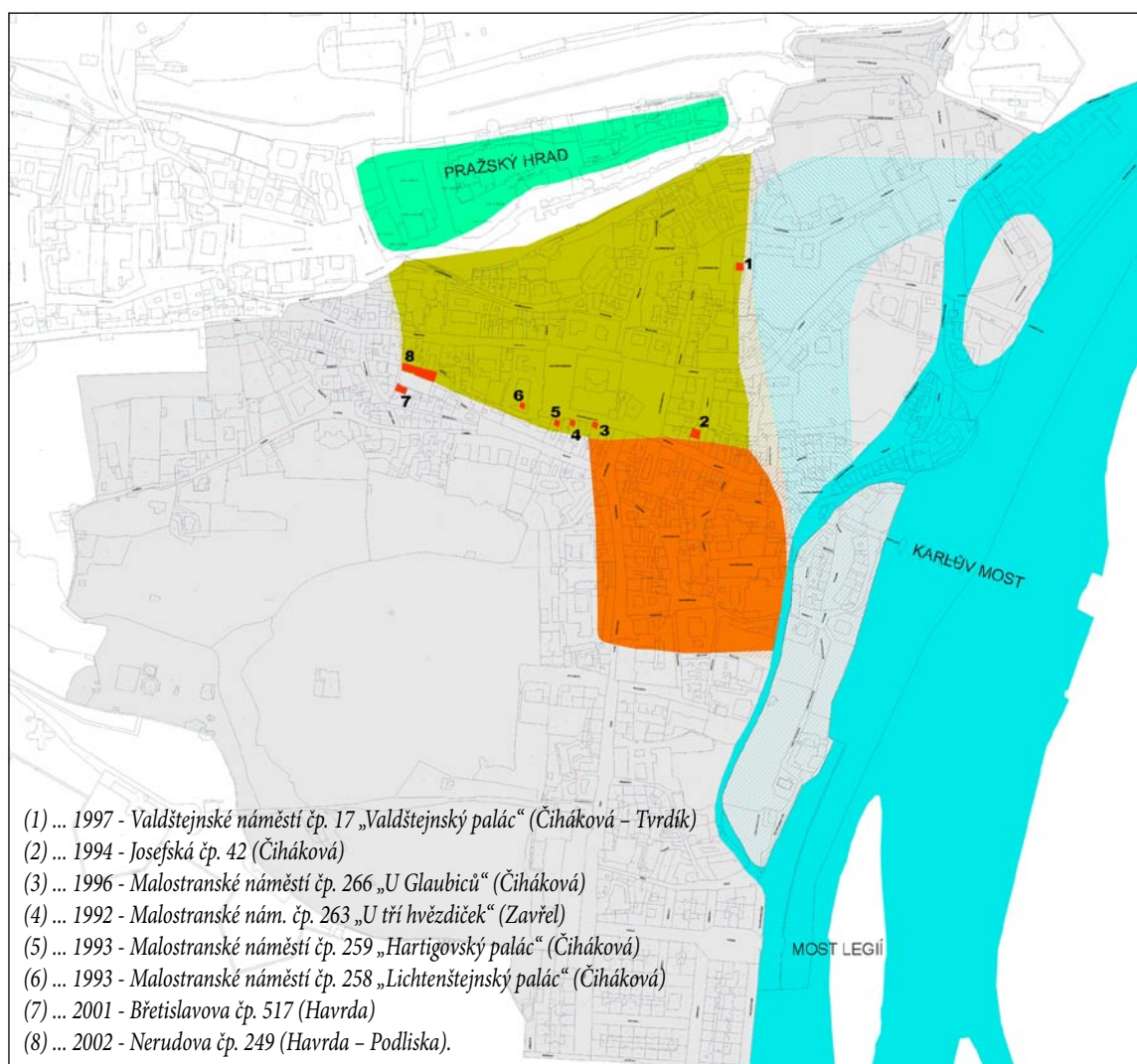

1996-2005

Malostranské opevnění

JARMILA ČIHÁKOVÁ, JAN HAVRDA

V létě roku 1994 došlo k objevu, který byl převratem v poznání vývoje pražského podhradí. Výzkum při zřizování nových suterénů v nárožním domě Josefská-Mostecká čp. 42 zastihl takové situace, které mohly být dřevohliněnou hradbou 9. a 10. století. Cílená sonda jižně od těchto situací interpretaci potvrdila, neboť objevila příkop. A ne jeden. Od té doby se na pozůstatky opevnění narážilo vícekrát. Jednu linii opevnění známe z východní a jižní hranice jádra Malé Strany. Druhá linie opevnění byla objevena nedávno na obou stranách Karmelitské ulice severně od Hellichovy ulice a je jí věnován samostatný panel („Objev jižního opevnění Malé Strany“ - Tryml, Havrda).

Levobřežní část Pražské kotliny. Žlutě - centrální část opevněného podhradí s vyznačením jednotlivých zkoumaných úseků raně středověké fortifikace. Plocha podhradí byla na severu vymezena svahem ostrožny Pražského hradu, na východě zaniklým meandrem Vltavy, jižní hranice probíhala přibližně podél koryta bývalého Malostranského potoka. Západní hranice je hypotetická, patrně zde opevnění podhradí navazovalo na fortifikaci Pražského hradu. Oranžově - raně středověké rozšíření opevněného prostoru.

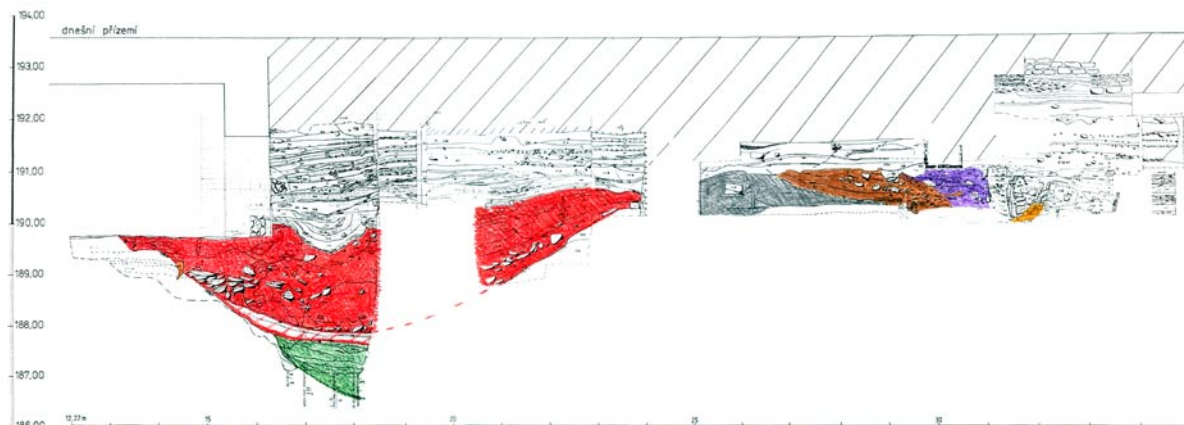
Raně středověká fortifikace centrální části dnešní Malé Strany se skládala z dřevohliněné hradby s roštovou popřípadě komorovou konstrukcí a z čelní zdi vyskládané z lomové opuky, zadní stěna byla převážně dřevěná. Ačkoliv od signifikantního objevu v Josefské ulici uplynulo jen 11 let, nyní již je fenomén fortifikace 9.-10. století samozřejmou součástí představy o raně středověkém levobřežním podhradí, jemuž se dostalo i samostatné publikace. V současné době zůstává pootevřené přesné datování jednotlivých fortifikačních systémů a jejich vztahy ke knížatům přemyslovské dynastie, případně k vládcům, kteří zde byli před příchodem prvního známého Přemyslovce – knížete Bořivoje.

(1) ... 1997 - Valdštejnské náměstí čp. 17 „Valdštejnský palác“ (Čiháková – Tvrdík)

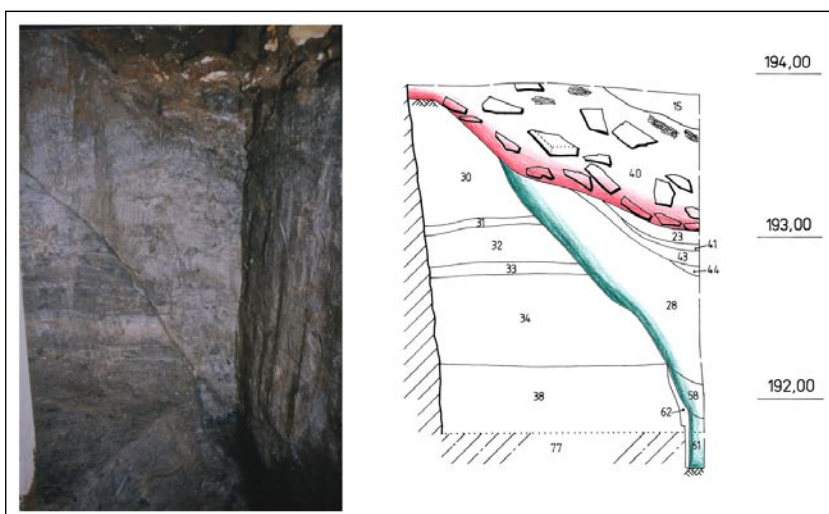
Dokumentovaná část dřevohliněné liniové stavby interpretované jako zbytek raně středověkého opevnění zbudovaného přibližně na přelomu 9.-10.století.

(2) ... 1994 - Josefská čp. 42 (Čiháková)

Při výzkumu byla objevena dřevohliněná hradba. Rozlišeny byly tři fáze výstavby hradby. Dvě starší měly konstrukci roštovou, nejmladší konstrukci komorovou. Před hradbou se nalézaly 2 příkopy, z nichž mladší byl 9,5 m široký a hluboký 2,7 m, hloubka staršího přesahovala 5 m.

(3) ... 1996 - Malostranské náměstí čp. 266 „U Glaubiců“ (Čiháková)

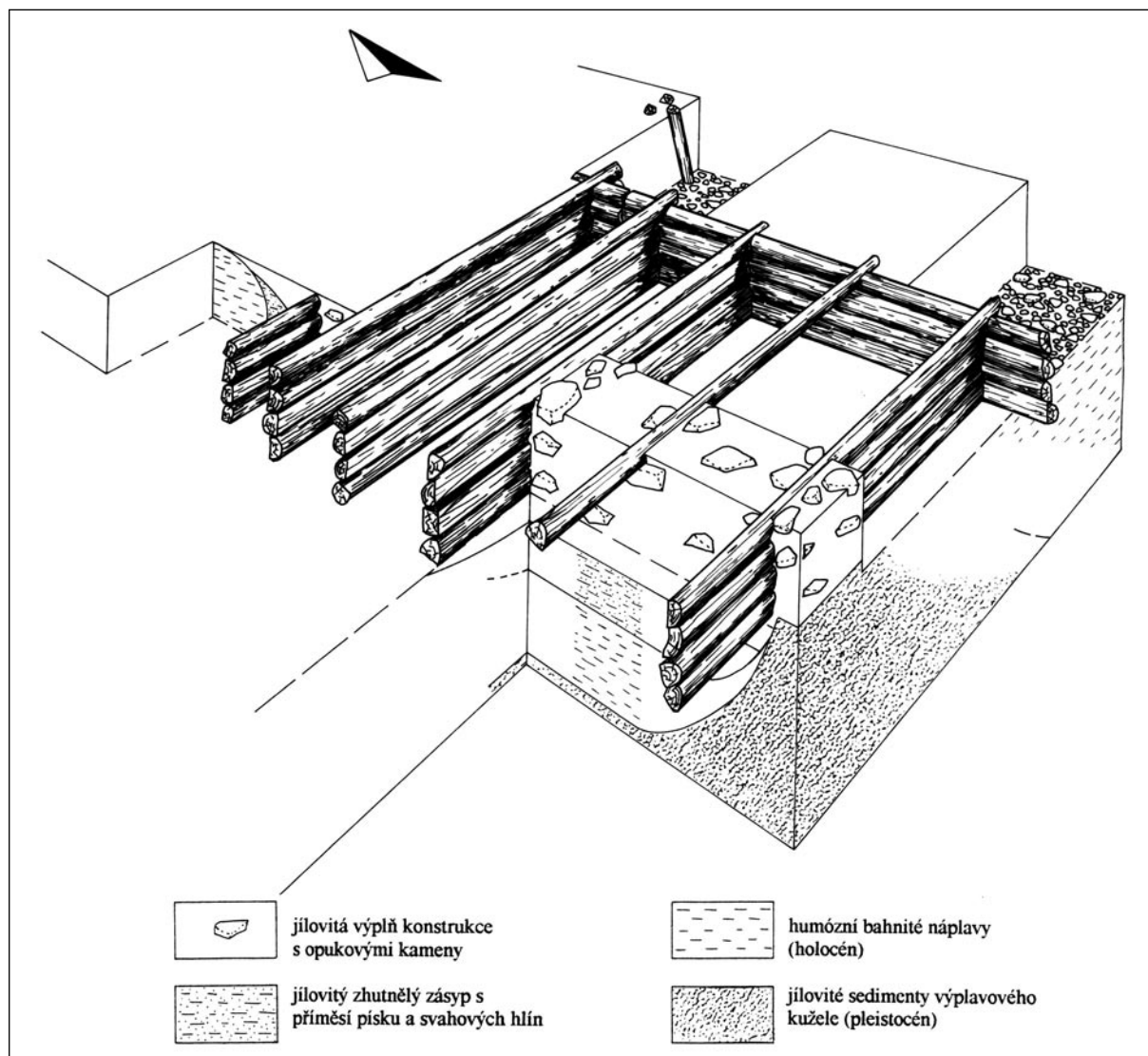
Kresba a foto jedné stěny výkopu, na níž jsou vidět dva příkopy z 9.-10. století.

Typické prostředí, kde dochází k objevům měnícím historii.

(4) ... 1992 - Malostranské nám. čp. 263 „U tří hvězdiček“ (Zavřel)

Zachycena část příkopu raně středověké fortifikace.

(5) ... 1993 - Malostranské náměstí čp. 259 „Hartigovský palác“ (Čiháková)

Pravoúhlá dřevěná komorová konstrukce ze tří obvodových stěn, velká cca 5 x 4 m, byla postavená na tehdy výrazném strategickém místě. Byl to základ mostní věže ??

(6) ... 1993 - Malostranské náměstí čp. 258 „Lichtenštejnský palác“ (Čiháková)

Masivností, členěním a širšími souvislostmi je masivní dřevěná konstrukce s vedlejším zahloubeným objektem nejspíše interpretovatelná jako mladohradištní opevnění, v jehož linii leží.

(7) ... 2001 - Břetislavova čp. 517 (Havrdá)

V severní čtvrtině parcely byl v délce 12 m odkryt raně středověký příkop, respektive jeho jižní svah, situovaný ve směru východ – západ. Protilehlý svah příkopu a nad ním stojící hradba byla objevena severně při výzkumu v domě čp. 249.

Maximální dochovaná výška hradby činila 2,15 m, předpokládaná šířka 6 – 8 m. Fortifikace sestávala z dřevěných roštů, hlíny a ojedinělých kamenů. Jednotlivá dřeva byla situována kolmo na průběh hradby. Zcela výjimečně se objevilo menší dřevo orientované shodně s průběhem hradby. Celkem bylo dokumentováno až 11 úrovní roštů. Konstrukci zadní (vnitřní) stěny tvořily dvojice mohutných sloupů. To vše skryto pod podlahou přízemí. Na zahradě byla odkryta poloha šikmo uložených opukových kamenů, ze kterých byla původně asi vyskládána čelní kamenná zeď hradby. Objevený úsek měl délku 50 m – nejdelší zastížený na Malé Straně.

